

¿Quo Vadis, Europa?

JOSEP OLIVER, catedràtic d'economia de la UAB

EL PERIÓDICO DE CATALUNYA, 8.10.08

La reunió de l'Ecofin s'ha acabat amb un acord sobre l'elevació de la garantia dels dipòsits bancaris. I encara que ens alegrem del consens al qual s'ha arribat, i sembla que els mercats també, el que ha passat aquests últims dies es mereix un comentari sever.

En primer lloc, pel retard en l'adopció de mesures conjuntes. Haver-se anticipat a les decisions de diferents països no és un tema menor. I la impressió d'anar a contracorrent d'Irlanda i d'Alemanya, i no tenir una idea real de la profunditat de la crisi, emergeix com un important passiu europeu.

I, en segon terme, perquè continua la necessitat d'un paquet per fer front a problemes futurs. És comprensible que cada Govern vulgui teixir i desteixir el seu sistema financer. Però la crisi ha posat en relleu les carències d'una Europa que, encara que comparteix una divisa, no ha estat capaç d'avançar cap a un sistema de regulació comuna.

I això perquè el sistema bancari és, amb l'energètic, el nucli dur de les economies avançades. I cedir protagonisme a les autoritats comunitàries en aquest àmbit no és del gust de ningú. França, en canvi, ha posat el dit a la llaga, i ha reclamat la constitució d'un fons, potser de 300.000 milions d'euros, per lluitar contra possibles noves etapes de la crisi.

Comparteixo aquesta visió de Sarkozy que, d'altra banda, ha estat ben rebuda per dirigents empresarials alemanys, fet que suggereix que s'està

obrint pas aquesta visió. Es podria finançar amb contribucions dels estats, en proporció al seu PIB, i s'hauria d'utilitzar, en cas de necessitat, per capitalitzar aquelles institucions necessitades de fons. D'aquesta manera, encara que les solucions nacionals poguessin ser la primera línia de defensa, hi hauria un mecanisme transeuropeu, un prestamista d'última instància, al qual dirigir-se en el cas que la crisi s'estengués, o fos inabordable per a un membre individual de la Unió Europea.

Els polítics haurien d'entendre que la confiança que tan desesperadament busquen, emana de la capacitat de generar complicitats. I que un acord com aquest segur que posaria en marxa. Fins i tot, podria ser que no fos necessari que s'utilitzés. Però la seva sola existència, el fet de l'acord mateix, la visualització, a tot Europa i a la resta del món, que som capaços de treballar mancomunadament al marge de declaracions purament verbals, té una força que no tenen les actuacions individuals.

Si alguna cosa ha emergit amb claredat davant l'opinió pública europea és que ens enfrontem a una crisi d'abast mundial. I això exigeix, políticament parlant, una resposta col·lectiva. És el que esperen els ciutadans europeus. És el que volem tots. Com en altres circumstàncies, no sembla que els polítics del nostre vell continent estiguin a l'altura de les necessitats dels seus pobles.

¿Quo Vadis, Europa? Certament, no en la direcció adequada. I això, amb una divisa comuna que encara la seva primera gran crisi, no anticipa res de bo.